

25.07.2024

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni 09.05.2024 elektroonse koosoleku päevakord ja ettepanekud

Päevakord:

1. Pneumokokknakkuse vastase vaksineerimise riskirühmade laiendamine
2. Ahvirõugete vastane kokkupuute eelne vaksineerimine

Arutelu ja otsused

1. Pneumokokknakkuse vastase vaksineerimise riskirühmade laiendamine

Kehtiv Vabariigi Valitsuse määrus 10.06.2024 nr 33 „Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu“ § 65 lõige 1 ja 67 sätestavad, et pneumokoki vastane vaksineerimine hüvitatakse tervise- ja tööministri nõustava immunoprofülaktika eksperdikomisjoni 18. veebruari 2021. a otsustes „Pneumokokknakkuse ja meningokokknakkuse riskirühmad“ ja „Pneumokokknakkuse ja meningokokknakkuse riskirühmade vaksineerimisskeemid“ nimetatud kõrge riskiga täiskasvanutel ja lastel.¹ Nimetatud otsustes esitati kõrgeima riskiga sihtrühmad ja mõnevõrra madalama riskiga sihtrühmad.

Komisjoni poole on pöördunud arstkond palvega riskirühmade loetelu laiendada, kuna on jäänud nimekirjast välja näiteks lümfoid- ja vereloomekoe ning sarnaste kudede pahaloomulised kasvaja ning hematoloogiliste diagnoosidega patsiendid. Hematoloogiliste haiguste ja nende raviga kaasneb oluline immuunsuse vähenemine, mis suurendab nende riski pneumokokknakkuse raske kujuliseks põdemiseks.

Seetõttu on otsustanud komisjon üle vaadata ning täiendada pneumokokknakkuse riskirühmade nimekirja.

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni järeldused ja soovitused:

- Koosolekul arutati esitatud ettepanekuid pneumokokknakkuse riskirühmade laiendamise osas. Töö nimekirjaga jätkub järgneval koosolekul.

2. Ahvirõugete vastane kokkupuute eelne vaksineerimine

Nakkushaiguste arstid tegid ettepaneku vaadata komisjonis üle ahvirõugete vaksineerimise näidustused ja kaaluda kokkupuute eelse vaksineerimise võimalust riskirühma inimestele.

Koosoleku hetkel vaksineeritakse Eestis kokkupuute järgselt üle 18-aastaseid isikuid, kes on olnud lähikontaktis laboratoorselt kinnitatud või tõenäolise ahvirõugete haigusjuhuga nakkusohtlikus perioodis või kes töötasid IKV-d kasutamata nakkusohtliku patsiendiga või materjaliga.²

2024 aasta esimeses kvartalis raporteeriti Euroopas 477 uut juhtu 21 riigist.³ Alates aastast 2022 on olnud enamik juhtudest olid 31–40-aastased (10 638/27 025 – 39%) ja mehed (26 543/26 991 – 98%). Tedaoleva seksuaalse orientatsiooniga juhtudest identifitseerisid 96% end meestega seksivate

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/121062023005#para65>

² https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Ahvirouged/ahvirougete_vastase_vaksineerimise_juhend_29.01.2023.pdf

³ <https://monkeypoxreport.ecdc.europa.eu/>

meestena. Teadaoleva HIV-staatusega juhtudest oli 38% (4305/11373) HIV-positiivsed. Enamikul juhtudest esines lööve (16 258/17 055 - 95%) ja süsteemsed sümptomid nagu palavik, väsimus, lihasvalu, külmavärinad või peavalu (11 479/17 055 - 67%). Haiglaravi oli 879 juhtu (7%), millest 300 vajasid kliinilist abi. Intensiivravi osakonda viidi 8 juhtumit ja 10 poksijuhtumit suri.⁴

WHO SAGE (*Strategic Advisory Group of Experts on Immunization*) vaatas 2024 aasta märtsi koosolekul üle enda soovitusel seoses ahvirõugetega. SAGE soovitab kasutada ahvirõugete vastaseid vaktsiine puhangute korral ja ennetavalt kõrge riskiga sihtrühmadele.⁵ Kõrgeima riskiga sihtrühmaks on meestega seksivad mehed. Samuti on suurema riskiga sihtrühmadeks mitmete partneritega inimesed ja seksitöötajad. Lisaks tervishoiutöötajad ning laboritöötajad, kes puutuvad kokku nakkusohtliku materjaliga.⁶

Kokkupuute eelsed ja kokkupuute järgset ahvirõugete vastast vaktsineerimist pakuvad Euroopas riigid nagu Austria, Belgia, Horvaatia, Taani, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Kreeka, Island, Iirimaa, Läti, Leedu, Luksemburg, Holland, Norra, Portugal, Hispaania ja Rootsi.⁷

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni järeldused ja soovitused:

- Komisjon soovitab võimaldada ahvirõugete vastast vaktsineerimist kokkupuute eelselt riskirühma kuuluvale inimesele olemasoleva vaktsiinvaru raames. Soovitav vaktsineerimisskeemi on:
 - 1979. ja hiljem sündinud täiskasvanuid ning immuunpuudulikkusega täiskasvanuid olenemata vanusest vaktsineeritakse kahe doosiga. Esimese doosi ja teise doosi vahe on 28 päeva.
 - 1978. a ja varem sündinuid vaktsineeritakse ühe vaktsiinidoosiga, kuna neid on suure tõenäosusega lapsepõlves vaktsineeritud rõugete vastu. Teist doosi ei manustata.

⁴ Ibid.

⁵ https://cdn.who.int/media/docs/default-source/immunization/sage/2024/march/sage-meeting-highlights_v3-march2024.pdf?sfvrsn=b7e9f570_2&download=true

⁶ <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-MPX-Immunization>

⁷ https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Public%20health%20considerations%20for%20madox%20in%20EUEEA%20countries%202023_0.pdf